

فصل اول: مفهوم تاریخ و رویکردهای تاریخنگاری

۵۶ ..... رجوع به مجموعه

۵۷ ..... مطالعه ملک عقایقی در تاریخ

۵۸ ..... پژوهش پرسنلی تاریخ

۵۹ ..... مطالعه ملک عقایقی در تاریخ معاصر

۶۰ ..... مطالعه ملک عقایقی در تاریخ

۶۱ ..... مطالعه ملک عقایقی در تاریخ

۶۲ ..... مطالعه ملک عقایقی در تاریخ

فهرست مطالب و مندرجات

۹	□ تقدیر و تشکر
فصل اول: کلیات	
..... بیان مسئله	
۱۱	دو سؤال اصلی پژوهش
۱۱	رویکرد پژوهش
۱۳	هدف پژوهش
۱۳	قلمرو زمانی پژوهش
۱۴	مهمنترین مفاهیم و کلیدوازه‌های پژوهش
۱۴	پیشینه‌ی پژوهش
۱۵	مندرجات پژوهش
۱۶	مدل کلی کتاب
۲۴	خلاصه و نتیجه‌ی فصل اول
فصل دوم: مفهوم تاریخ و رویکردهای تاریخنگاری	
گفتار اول: مفهوم تاریخ و رویکردهای تاریخنگاری در غرب	
۳۱	مدل جزئی گفتار اول
۳۱	مقدمه
۳۱	مهمنترین رویکردهای تاریخنگاری در غرب
۳۲	
۳۵	

	دیدگاه‌های
۵۶	کروچه
۵۷	استنفورد
۵۸	اتکینسون
۵۸	کالینگوود
۷۵	مک‌کولاگ
۸۷	کار
۹۴	خلاصه و نتیجه‌ی گفتار اول
۱۰۲	گفتار دوم: مهم‌ترین رویکردها و آسیب‌شناسی تاریخ‌نگاری اسلامی - ایرانی
۱۰۲	مدل جزئی گفتار دوم
۱۰۳	مقدمه
۱۰۳	محورهای تفکر انتقادی
۱۰۴	۱- دلایل و برهان‌ها
۱۰۵	۲- پرسش‌ها و سؤال‌های نقادانه
۱۰۵	۳- جامعه‌ی آماری و حجم نمونه‌ی پژوهش‌ها
۱۰۶	رویکردها و آسیب‌شناسی تاریخ‌نگاری اسلامی - ایرانی
۱۰۶	۱- مهم‌ترین آسیب‌ها و رویکردهای روش‌شناختی
۱۰۷	روشن نبودن مفاهیم مهم در متون تاریخی
۱۲۱	۱- ایهام و تنافض در تقسیم ادوار تاریخی
۱۲۹	۲- روش‌های گردآوری داده‌ها و استنادسازی
۱۳۲	۳- کمیت‌گرایی
۱۳۲	۴- توصیف به جای تحلیل
۱۳۴	۵- آسیب‌شناسی محتوایی
۱۳۴	۱- تکرار و تقلید و عدم نوآوری
۱۳۵	۲- عدم ذکر علت‌ها و تفکیک معلول‌ها
۱۳۷	۳- اطلاعات ناقص و نادرست
۱۳۹	۴- عدم توجه به مرزهای جغرافیایی
۱۴۳	۵- تناقضات در متون

۱۴۹	۲-۶-۲- محور دینی
۱۴۹	۲-۶-۱- همانندسازی با شخصیت‌های دینی
۱۵۰	۲-۶-۲- یزدان‌سالاری و ظل‌الله‌ی (تاریخ قدسی)
۱۵۳	۲-۶-۳- اصلت تقدیر و بخت و اقبال
۱۵۴	۲-۷-۲- محور جامعه‌شناسی
۱۵۴	۲-۷-۱- مهندسی فرهنگی
۱۵۷	۲-۷-۲- زبان تاریخ
۱۶۱	۲-۷-۳- رویکرد فلک‌نالی و روزگارستیزی
۱۶۲	۲-۷-۴- رویکرد خواب و دعا و پیش‌گویی
۱۶۳	۲-۷-۵- بزرگ‌نمایی و افراط
۱۶۴	۲-۷-۶- رویکرد ملیت‌گرایی (ناسیونالیستی)
	دیدگاه‌های
۱۷۳	۱- طبری
۱۷۵	۲- ابن اثیر
۱۷۷	۳- ابن خلدون
۱۷۹	خلاصه و نتیجه‌ی گفتار دوم
۱۹۳	منابع
۱۹۹	اعلام

بجهه ای تبلیغاتی خود را در میان این افراد ایجاد کرده بودند و این افراد را با نشانه هایی مخصوصی که از این افراد میگذردند، میشناسیم. این افراد این افراد را با نشانه هایی مخصوصی که از این افراد میگذردند، میشناسیم. این افراد این افراد را با نشانه هایی مخصوصی که از این افراد میگذردند، میشناسیم.

نکته ای داشتند که این افراد را با نشانه هایی مخصوصی که از این افراد میگذردند، میشناسیم. این افراد این افراد را با نشانه هایی مخصوصی که از این افراد میگذردند، میشناسیم. این افراد این افراد را با نشانه هایی مخصوصی که از این افراد میگذردند، میشناسیم.

فصل اول

کلیات

بیان مسئله

چرا این کتاب تألیف شد؟

مبنا و هدف اصلی تألیف این کتاب تناقضات بسیاری است که در تاریخها و تاریخ پژوهیها وجود دارد؛ همین امر باعث شده که اغلب، ارزیابی‌های نادرست و ناقصی به ویژه در این سال‌ها به طور مداوم صورت گیرد و منتشر شود؛ بدون این که کسی یا کسانی متعرض این رویکرد نادرست و غیر علمی شوند و البته این روند همچنان ادامه دارد. متون تاریخی رویدادهای ثابتی را گزارش کرده‌اند ولی متن و گزارش آن‌ها با یکدیگر اختلافات و تناقضات بسیار دارد. موضوع مشترک تمام مورخین، تاریخ پیش و یا پس از اسلام است. هر مورخی بنا به ذهنیت و خاستگاه اندیشه‌ی خود رویدادی را روایت کرده ولی این روایت‌ها با یکدیگر متناقض است. این تفاوت‌ها از کجا ناشی شده است؟ چرا مورخین یکسان نمی‌نویسند؟ چرا یک رویداد به طرق مختلف روایت می‌شود؟ عوامل و مبانی دخیل در این تفاوت‌ها چیست؟ از آن جایی که در روایات تاریخی زمان و مکان و رویداد و شخصیت‌ها یکسان هستند، پس راوی نقشی بسیار مهم دارد؛ لذا باید در رویدادهای تاریخی به دنبال ذهنیت مؤلف بود. مورخی که به رویکرد یزدان سالاری اعتقاد دارد و اوج و فرود قدرت را از خداوند می‌داند، تاریخ را مجموعه‌ای از رویدادها می‌داند که انسان در آن

۳۵	۱- رویکرد یزدان سالارانه و دین مدارانه
۳۶	۲- تاریخی گری سنتی
۳۶	۳- رویکرد اقتصاد مدارانه
۳۶	۴- رویکرد ماتریالیسم فرهنگی
۳۷	۵- تاریخ به معنای رویدادهای به یادماندنی
۳۷	۶- تاریخ انتقادی
۳۸	۷- تاریخ تکاملی (ضد دکارتی‌ها)
۳۹	۸- مکتب فرانکفورت
۴۰	۹- تاریخ علی
۴۰	۱۰- تاریخ بدون توالی
۴۱	۱۱- استقلال دوره‌ی تاریخی
۴۴	۱۲- تاریخ زبان‌شناسختی
۴۵	۱۳- تاریخ اثبات‌گرایی
۴۵	۱۴- تاریخ علمی
۴۹	۱۵- تاریخ کلیومتریک
۵۰	۱۶- تاریخ دترمینیسم
۵۰	۱۷- کلان‌روایت
۵۱	۱۸- تاریخ کاربردی و ابزار‌گرایانه یا پرآگماتیک
۵۱	۱۹- رویکرد نسبیت‌گرایی
۵۱	۲۰- تاریخ ساختار‌گرایانه و پس‌ساختار‌گرایانه
۵۲	۲۱- رویکرد تکامل‌گرایانه
۵۲	۲۲- تاریخ رویدادنگارانه
۵۲	۲۳- رویکرد تمدن‌گرا
۵۳	۲۴- رویکرد طبیعت‌گرایی
۵۳	۲۵- رویکرد روش‌شناسختی
۵۴	۲۶- مکتب آنال
۵۴	۲۷- تاریخی گری نو
۵۵	۲۸- رویکرد ادبی تاریخ